

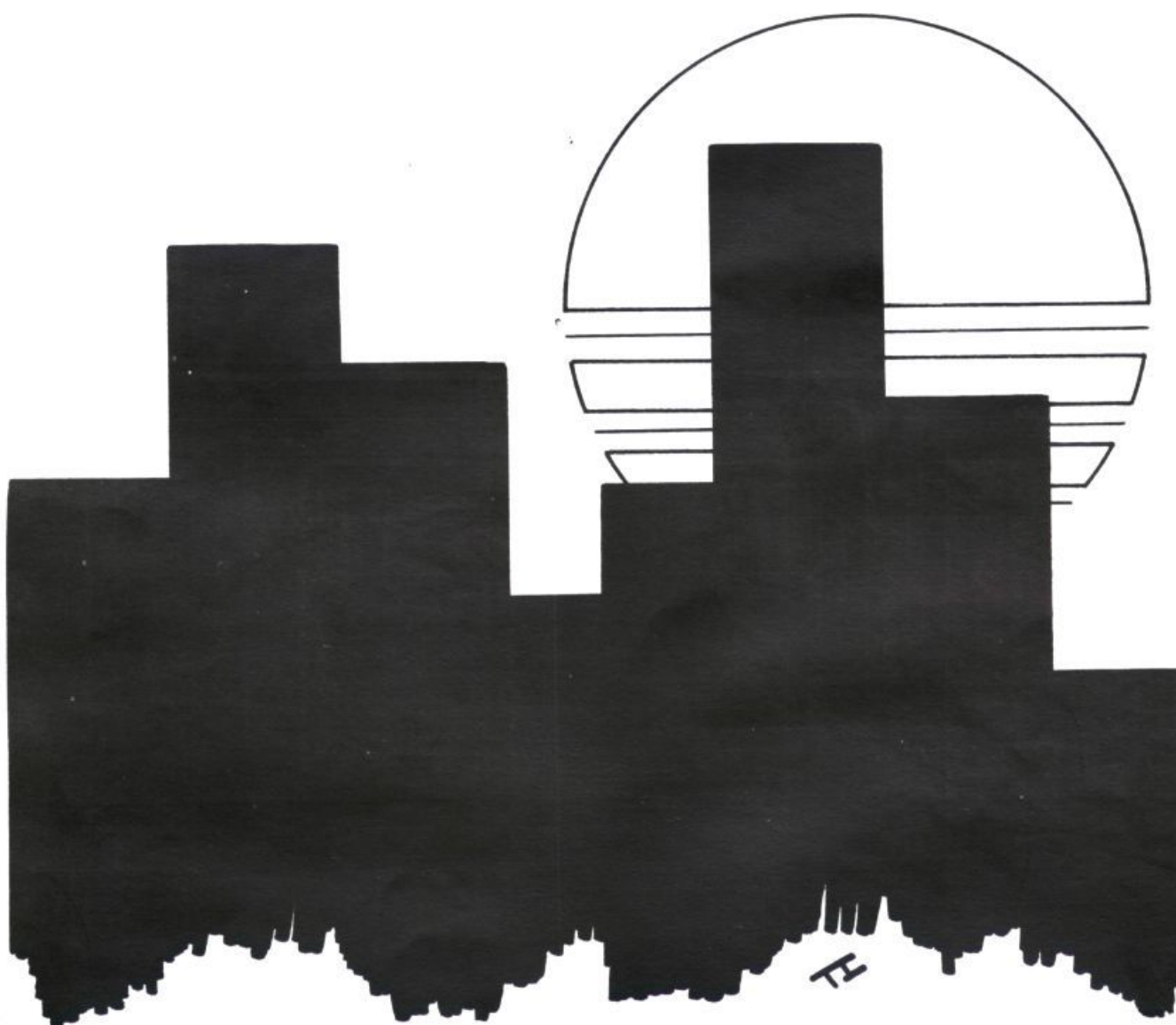

Sant Joan

PRENSA
COMUNICACIÓ

227 GENE

REVISTA MENSUAL

SANT JOAN

REVISTA SANT JOAN

Nº 227 GNER

EDITA: Centre Cultural de Sant Joan.

PRESIDENT. Nino Compay Perez.

ADREÇA: Bellavista, 13

DEPOSIT LEGAL. 2-1.979.

IMPRIMEIX EDICION MANACOR

Carretera de Palma-Arta.

Telf. 552408 Manacor.

EQUIP DE REDACCIO

DIRECCIO. Nino Company Perez.

REDACTORS. Col.lectiu "el Redactors"

MONTATGE. Els mateixos.

SUMARI

- Portada.
- Editorial.
- Notícies de per la vila.
- Opinió.
- Fa 25 anys.
- Noces d'or i d'argent.
- Damunt,damunt.(Ahir i avui de Sant Joan).
- Varis:receptes de cuina.
- Festa de Sant Antoni.
- Hospital Familiar.
- Història de Mallorca (col.lec).
- Temps d'esplai.

COL.LABORADORS

Carlos Costa i Salom

Toni Bauçà i Mates

Maria Company i Nicolau

Francisca Barceló i Costa

Magdalena Rebassa i Riera

Pep Gayà i Rotger

Joan Jaume i Nigorra

Miguel Florit i Huguet

Mateu Barceló i Mates

Arnau Mates i Dalmau

NOTA: Els articles públicats en aquesta revista expresen únicament l'opinió dels propis autors

Totes aquelles persones que vulguin suscriure-se a la **Revista "Sant Joan"** que passin pel local social del Centre Cultural el horabaixes de les 6'30 a les 8'30 o bé ho manifestin per escrit al Centre Cultural de Sant Joan C/ Bellavista Nº 13 07240 Sant Joan.

Es prega a tots els que vulguin col.laborar amb aquesta **Revista "Sant Joan"** que facin de veure algú de l'equip de col.laboradors, ja l'advertim per endavant que serà molt ben arribat, tots aquels interessats en publicar publicitat poden contactar amb nosaltres.

GRACIES

Editorial

En aquesta editorial me veig amb l'obligació de criticar la Festa de Sant Antoni ja que si es vol potenciar la festa no s'ha de partir del planetjament d'enquan de aglutinar la major part de gent de la Casa de Cultura amenitzant la festa amb gloses i concurs de ximbombes i amb ball d'orquestra.

Així no es potencia a nivel institucional la festa. Crec que la millor manera si a vol fer un sol fogueró es partir de precedents d'altres viles com per exemple, Sineu om l'Ajuntament compra un matencer i el dona als Quintos els quals fan les matances i el dissabte de Sant Antoni coiden al únic fogueró existent a menjar botifarró i llen-gonisse a tot el poble.

No vol dir que aixó sigui l'única manera de potenciar-la. També i crec que també hi ha una manera de potenciarla subvencionant amb una quantitat de doblers als fogarons que tenguin un mínim d'altura i de diâmetre. Crec que l'Obreria de Sant Antoni contant amb les institucions s'hauria de replantejar l'idea de canviar-la forma de fer la Feste si no volem perdre-la definitivament.

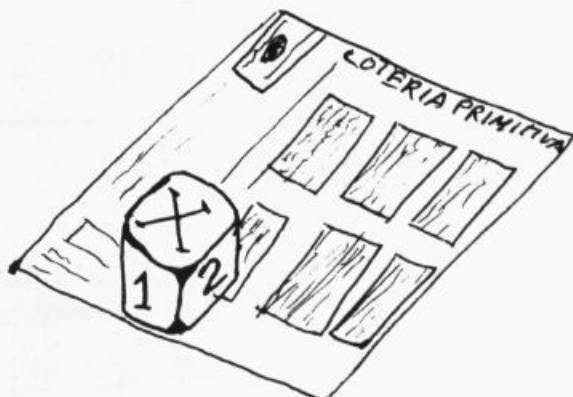
DE PER LA VILA

DIA	PRECIPITACION mm	MEJORES OBSERVADOS			VIENTO DOMINANTE	Nombre de la Estación	
		m	v	n		Provincia	Numero
1					SAUTJOAN + I		
2					BOLEARS		
3					Mes	Año	
4	16	0	0	0	DESEMBRE	1989	
5					Observador		
6	sup	0			JOAN BAUZA MARS		
7							
8							
9					Suma		
10					16		
11					NÚMERO DE DIAS DE:		
12					Lluvia 8		
13					Nieve *		
14					Granizo Δ		
15					Tormenta R		
16					Niebla ≡		
17					Rocío D		
18					Escarcha U		
19					Nieve cubrió suelo []		
20					Suma		
21					DIAS PRECIPITACION		
22					< 0.1 (p.)		
23					0.1		
24					1.0		
25					10.0		
26	14				30.0		
27	28	0	0	0	PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA		
28	3	0	0	0	30 mm dia 30		
29	15	0	0	0	Viento dominante		
30	30	0	0	0	En los dias de lluvia		
31	3	0	0	0	En el dia de mas lluvia		
Precipitación total del mes					98		
					114 r.m		

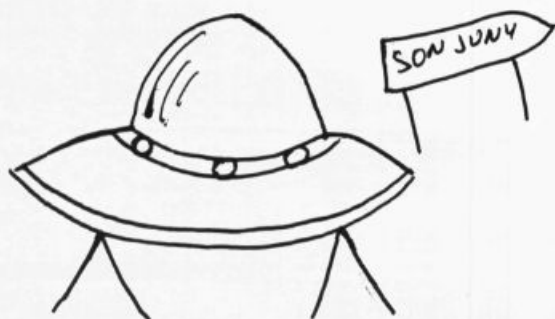
--Una santjoanera fou guanyadora d'un viatge al Parc de "Doñana", a la Peninsula, en el sorteig de "la Caixa" el mes passat, dia 26.

--Com l'any passat, Toni Bonet participà en el concurs de la discoteca KISS contant xistes; aquest any però no pogué aconseguir el primer premi, fou una llàstima, així mateix però se'n dugué el segon.

--A Ca Na Blanch han posat una nova administració de loteria i travesses, a partir d'ara tot serà segellat al moment.

--Pareix esser que a mitjans del darrer mes de l'any passat, hi va haver algú que va poder veure un objecte volador no identificat, o sigui un OVNI, per devers el camp de futbol de Son Juny. Per ventura, essers d'un altre planeta volen tenir contactes amb noltros.

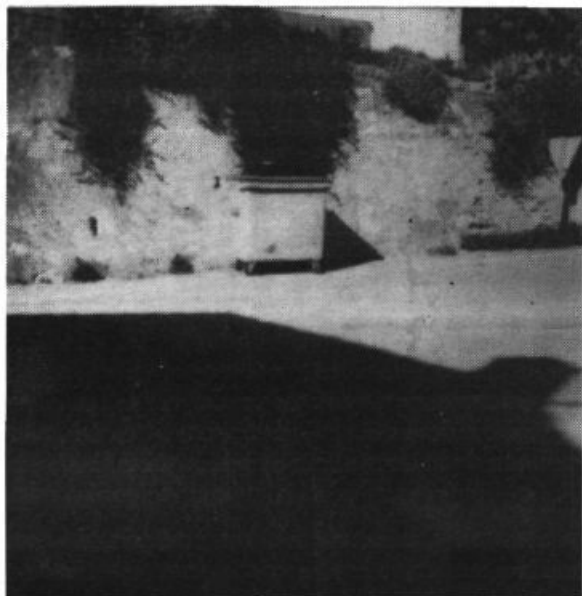

--La il.luminació nadelenca d'en guany lluí poc, les pluges feren que la instal·lació del balcó de l'Ajuntament perdessin els colors.

DE PER LA VILA

--L'Ajuntament de la vila ha instal·lat varis contenadors de fems ha diferents indrets del poble.

--Almenys quatre dies del mes passat els ladres entraren a diferents cases de per la vila; aquest mes ja hem perdut el compte. Molts de dies només es sentia a dir que han robat aquí i allà. Un vespre s'aconseguí veure els lladres, però només veure'ls, s'els perseguí fins a Manacor però no ha estat identificats encara, i després d'això tornaren un dia d'aquests, es ben hora de posar-hi remei.

--El passat dissabte, dia 21 de Gener, a la Casa de Cultura s'organitzà un concurs de ball amb distintes modalitats: una era de tangos, vals i pas doble, una altre de rock-and-roll, i la darre-ra de "lambada" que fou la que tingué més participació.

--Com cada any per aquests dies es sent a dir la quantitat de casos de grip que hi ha al poble, aquest any no pareix que sigui gaire greu fins ara, esperem que no empitjori.

--El passat dia 13, a la carretera de Sineu, devers Gosalba, el santjoaner Tomeu Català sofrí un accident, per sort ell no es 'va fer gaire mal.

--Segons informava un diari aquests dies passats, fou entregat una cinta de video en la que hi ha gravat tot el patrimoni de l'Esglesia de la nostre vila.

OPINIO

Pareix que se'n riuen de noltros, tan els qui roben com els encarregats d'encalçar els qui roben; els primers no surten d'un lloc i ja son dins l'altre, els segons que no venen, o si venen no aclareixen res (bé per ventura als propietaris dels bars si que els aclareixen qualque cosa).

A qui correspongui hauriem de veure com arreglam aquest assunte perque ara ja feim rialles. Més de dos o tres pics s'ha vist aquesta mala gent voltant pel nostre poble i, fins hi tot beguent dins un bar vora gent que es de la vila, i encara més, s'els ha vist més d'una vegada sortir de les cases o llocs on anaven a "fer-hi feina". Un vespre amb més de deu o dotze persones que els guaitaven, se'n varen anar tan tranquils, el més que es veinats varen fer va esser encalçar-los fins a Manacor, però al cap i a la fi sense aclarir res de res; i la Guardia Civil que tal, idò també res de res, no saben d'on venen ni on se'n van i quan se'ls demana diven que els beneits som noltros perque no els donam una bona passada quan eren un bon estòl que els vetlaven, per ventura tendrà raó. Al poble veí de Vilafranca, que tenen el quarter allà mateix, passava el mateix, molts de vespres també tenien "visitants", i fins que l'ajuntament d'allà no prengué la iniciativa i un grup d'homes rondaven els carrers cada vespre amb un bon garrot, fent torns, la comèdia no s'acabà. No vull dir que sigui la millor manera, però vists els resultats convendria pensar-ho si la cosa segueix així, ara que a la vila hauriem de fer torns tot el dia perque aquí venen amb lla claror del sol.

L'assunte te també un altre aspecte curiós, pareix que hi ha cases o locals que tenen preferència i ha estat "visitats" més d'una vegada i es que ni amb la clau dins la butxaca no s'aclareix res.

Bé, només dic una cosa, es ben hora de posar-hi remei, torn repetir que pareix que se'n riuen de noltros. Mentres tan, ho sent per aquells que ja han rebut i per aquells que encara no ja ho sabeu "tancau i posau barres".

Opi No.

90 AGROALIMENTÀRIA MOSTRA BALEAR D'ALIMENTACIÓ

Del 15 al 18 de Febrer

PALMA DE MALLORCA · RECINTE FERIAI DEL POLÍGON DE LLEVANT

LA MÁXIMA CALIDAD.

Visite AGROALIMENTARIA 90, la Mostra Balear de Alimentación, donde va a poder comprobar y degustar lo más exquisito y selecto que en materia de alimentación se hace en las islas.

La Feria está servida.

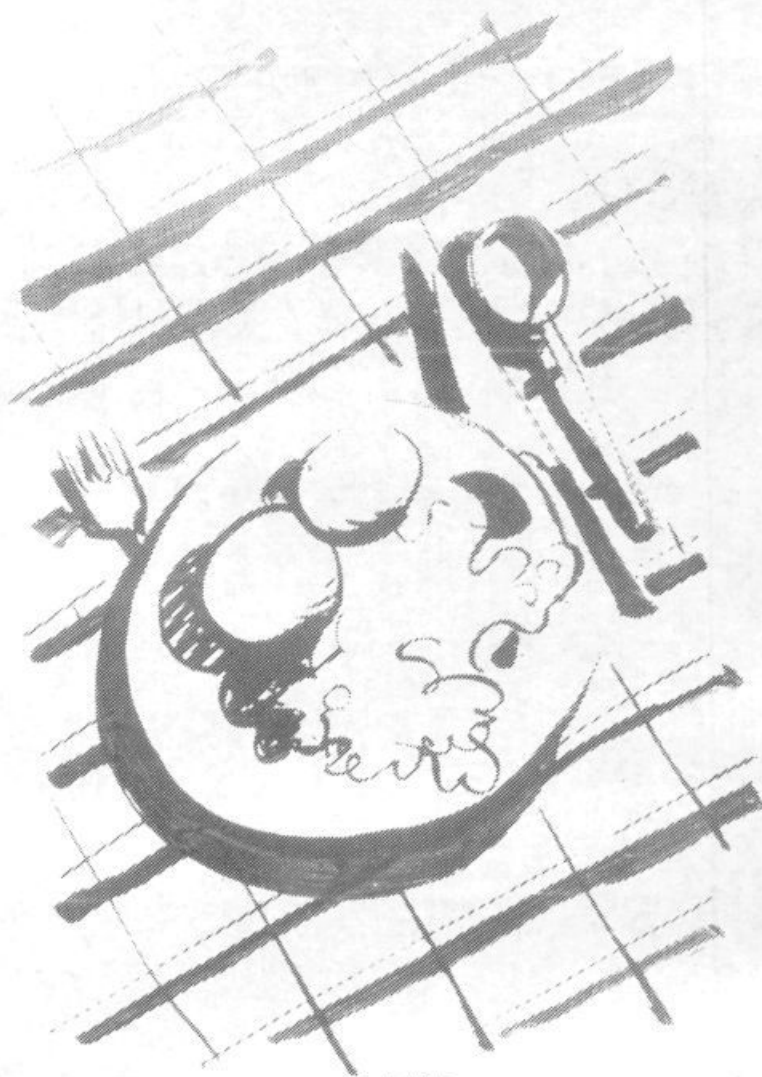
Le esperan nuestros mejores quesos, los más deliciosos caldos, embutidos y sobrasadas, nuestra incomparable repostería, la industria de la almendra más en flor que nunca...

Lo más selecto del sector alimentación reunido en una muestra inigualable. En AGROALIMENTARIA 90. Con suma calidad.

Jueves 15 y Viernes 16 · Visitantes profesionales.
Sábado 17 y Domingo 18 · Público en general.

 IFEBAL
Institució Ferial de Balears

Federico García Lorca, 16 · 07014 Palma de Mallorca · ESPAÑA
Tel. (971) 45 55 00 · Fax (971) 45 12 21 · Telex. 68594 COCIN E

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Agricultura i Pesca

fa 25 anys

(era l'any 1.965)

Aquest any els Reis arribaren a la vila pel carrer Major, deixant l'itinerari acostumat vinquent de Gossalba pel carrer de Palma.

"La Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Baleares" amb motiu de l'apertura de la nova sucursal de Sant Joan, es va oferir per pagar les despeses que va ocasionar l'obrir i construir el portal de la part de Solanda al Santuari de Consolació. Primer donatiu important des de que aquesta entitat absorbís la "Caja Rural y Sindicato Agrícola de San Juan".

També eren notícia a principi d'aquest any, els clots del carrer Major, produïts per la deficient realització dels pous negres d'aquest carrer, que durava ja més de quatre anys.

La Peña Motorista va llogar un avió DC7 per anar a les Falles de València.

Un any més l'ofici major del Quart Diumenge, es va celebrar a l'església Parroquial per estar en obres el santuari. L'horabaixa a Consolació la banda de música de Montuïri oferí un concert.

Els dies 10 i 11 d'abril el cinema de Sant Joan es va projectar la pel·lícula "Franco ese Hombre", que havia despertat molt d'interès.

Com era costum el 15 de maig, la "Hermandad de Labradores y Ganaderos" va celebrar la festa del seu patró Sant Isidre; després de la missa solemne fou servit al local social un "vino español".

Els santjoaners es mostraren desconformes per les reformes tributàries que afectaven a la contribució rústica.

Les "Filles de Maria" varen celebrar durant tot el mes de maig, l'exercici del mes de Maria i varen demostrar un any més, el bon gust per ornar l'altar de la Puríssima, ornament que fou una vertadera mostra floral.

La Peña Motorista va celebrar la festa de Sant Cristòfol i les beneïdes foren un èxit, ja que les motos, cotxes, camions i tractors formaven una filera de quasi un kilòmetre de llargària. De les carroces que hi havia en destecaren una que representava una barca de grans proporcions; també els "biscuters" descapotables i ben enramellats portaven nins i nines vestits de pagés.

Del programa oficial de "los festejos populares" patrocinat per l'Ajuntament de la vila, destacarem: il·luminació general; sortida del dimoni, capgrossos i xeremies; la revetlla amb concert per la banda de música de Manacor i focs d'artifici a càrrec dels germans Frontera; dues verbenes, la del dissapte amb l'orquestra "Creación", 11^è any de Son Magraner.

① El IV homenatge als vells es va celebrar al saló d'actes de l'Ajuntament i el seyre a la plaça. La companyia de Teatre Regional Artís va representar l'obra de Pere Capellà, L'amo de Son Magraner.

El dilluns, que era dia fane al vespre a las deu i mitja, al camp de futbol de Son Juny, es va presentar l'espectacle musical "Zaragata" amb la famosa banda "La Revoltosa".

Durant el mes d'octubre, es va instal·lar la llum elèctrica al santuari de Consolació.

El dia 21 de novembre, la Penya Motorista celebrà les mataces, amb motiu del IX aniversari, durant el dinar va actuar el grup musical "Amic-son". Pocs dies després en diari Balears es publicava un article titulat "Como un banquete, pero al revés", referint -se a que és costum que els directius es seguïn a la taula i els cambrers serveixin el menjar i en aquest dinar, passa el contrari, els directius són

els que serveixen el menjar als altres convidats. El Diario de Mallorca del dia 24, donava el títol de "Magníficos" al president de l'entitat Miquel Fiol, als directius i a un grup d'amics esportistes. Després del dinar en Joan Jaume va llegir, com de costum, uns vers al·lusius a aquest esdeveniment.

La demografia local aquest any va esser de la següent manera

Neixaments 23 infants
Defuncions 25 persones
Pèrdua 2 persones
Matrimonis 11

Carles Costa

NOCES D'OR I D'ARGENT

Com cada any, la Parròquia dins la festa de les capelletes organitzà una missa solemne per tal de celebrar l'aniversari de les noces de totes aquelles parelles que fa 50 ò 25 anys que es varen casar.

Aquest any passat 1989 es va celebrar el dissabte dia 30 de desembre; hi eren present quasi tots els matrimonis que es casaren l'any 1964 i un l'any 1939.

Aquests són els següents:

Noces d'or: Pep Gaià "Penya" i Apolònia Veny.

Noces d'Argent: Pep Calafell Obrador i Margalida García Mayol.
Ramón Bauzá Nicolau i Gerónima Mesquida Barceló.

Cosme Bou Más i Antonia Barceló Bauzá.

Francesc Rotger Barceló i Joana Canals Moyá.

Carles Costa Salom i Margalida Bauzá Bauzá.

Pedro Mestre Amengual i Catalina Estelrich Mieras.

Jaume Bonet Gayá i María Company Más.

Miquel Nicolau Company i Magdalena Catalá Nigorra.

Tomás Baló García i Petra Nigorra Picornell.

Joan Font Bonet i Margalida estelrich Costa.

Francesc Fuster Camps i Joana Lladó Ayarte.

DAMUNT, DAMUNT

(AHIR I AVUI DE SANT JOAN)

ALZINETA D'ES CALDERES

Es coneixia així a una grossa alzina, que s'eixecava a mà dreta, a la vora del camí, arribant a les terres d'Es Calderes.

Fou arrabassada, quan va esser eixamplat i esfaltat el Camí d'Es Calderes. La soca de l'Alzineta tenia més d'un metre de diàmetre.

ARTENENC

Miquel Bauzà Torrens, natural d'Artà, es casà amb la santjoanera Joana-Aina Sastre Más (Curra). Va tenir vuit (8) fills. El seus ofici era picapadrer. Va viure en el carrer Desert, davant Sa Cova. L'any 1.954 va anar a viure a Ciutat, amb tota la família. Va esser cobengut pel mal nom s'Artanenc.

ES BARRANC

El diari "El Dia 16 de Balears" de dia 3 de desembre de 1.989, a la secció "Fora Vila" publicava un llarg article firmat per Joan Sorell (ens pareix que no és Joan Putxo) on es parlava llargament d'una experiència duïta a terme per Josep Font (En Pep de S'Hort) a la finca d'Es Barranc, una finca situada en el Km. 8 de la carretera vella de Sineu, passat Son Ferriol i anant a Sa Cabaneta. L'article de Joan Sorell, cas de dispondre de lloc, estaria molt bé que fos reproduït íntegrament, per constituir un testimoni de experiència agrícola, i també humana de treball en equip, un equip capitanat per un santjoaner, que ha sembrat tomàtiguers a terrenys que a primera vista no pareixien els més adequats.

JUTJAT

El jutge de Pau, JOan Mates i Gayà, ha establert un horari de consulta. El dimarts, dijous i dissabtes, el podreu trobar a les oficines municipals de les 11 a les 12 del matí. Es d'agrair aquesta dedicació i també la prontitud amb què són expeditos els Certificats del Registre Civil que són demanats a la secretaria.

MATEU MARIO

Mateu Juan Florit, aquest sanjoaner, de llargues barbes, que de tant en quant es deixa veure pel poble, amb una senaïta plena d'exemplars de la revista S'Arenal de Mallorca, de la que es amo i senyor, el passat dia 24 de desembre 1989, ocupava dues pàgines del suplement "Domingo del diari Ultima Hora". En Mateu en deia de les seves, sense pels a la llengua. Es un home singular. Pel seu aspecte físic, i pel seu parlar i escriure, se'l pren per un sant o un bruix, però pels qui el coneixen des de nin, saben que es un bohemí enginyer i bonbades, que sap representar el seu paper.

DEMOGRAFIA

Els números casi no nessesiten de comentari. De l'any 1.989, tenim aquestes dades:

<u>Defuncions:</u>	27	(14 homes i 13 dones)
<u>Neixements:</u>	15	(10 nines i 5 nins)

Repasant la relació de persones que moriren durant l'any 1.989, i calculant el promig de vida, ens dona una mitjana de 78 anys, edat que es lleugerament superior a la mitjana nacional. Coratge!

ROBATORUMS

C'an Tronca, carnesseria de Cas sabater, perruqueria de Na Joana, cases particulars, casetes i xalets de fora vila, una llarga llista de robatorums, que fan que la dita "inseguritat ciutadana" no sigui sols cosa de Ciutat. Cada dia els diaris parles de robatoris als pobles, a la part forana. Aquella costum de deixar la clau al pany a la porta tancada pero empès, ha deseparaguda. Np basta tancar en fort. De dia o de nit els lladres venen i entren. La por i l'inseguritat està entre nosaltres. Les notícies no venen de fora. La notícia es aquí desgraciadament.

CAN TRONCA

L'amo de Can Tronca, Antoni Font Gaya, ha estat casi quatre mesos absent de Sant Joan. Internat mes de 40 dies a Son Dureta i mes de 70 al Hospital Clinic de Barcelona. Sortosament ha tornat recuperat, i amb molt bon aspecte. Que sigui per molts d'anys.

Can Tronca, cel.lebrà com cada any la nit de Cap d'Any. Molta animació, devers 400 comensals i musica i ball fins devers les 5 del matí.

Can Tronca, també fou notícia. La nit del 5 al 6 de gener, la nit en que havien arribat els Reis Mags, lladres entraren en el restaurant. S'endugueren dues porcelles i una capsa de gambas de les conservadores. Pareix que el renou que els lladres feren per violentar la porta i que desparta a una veïna, va esser motiu que els lladres s'escapassen sense tenir temps de carregar licors i caves ella enmagatzemats. No sabem si aquets lladres coneixien les excel·lencies de la porcella rostida de Can Tronca, es conformaren.

Can Tronca es conformaren amb andur-se'n les porcelles crues. La veritat es que Can Tronca i la carnesseria de Cas Sabater, son llocs on especialment els lladres ha reincidit.

MUR DE BERLIN

Petra Walkoviak, aquesta alemanya que du una vintena d'anys entre nosaltres, ens ha parlat del tragicament famós "Mur de Berlin" i del que han parlat abundantament els mitjans de comunicació.

-Petra ¿tu has conegut el "Mur de Berlin"?

-Si, tenia 17 anys quan es va eixecar i vaig viure tot el que significava pels berlinesos.

-Tens familia que visqui a l'altre alemanya o sigui a la R.D.A.?

-Un oncle meu que vivia a la Alemanyà oriental i que treballava a la par de Berlin Occidental es passà al nostre sector just el dia abans que s'aixecàs el mur, deixant la família l'altre banda.

-No es veia venir tot això del "mur"?

-A la par oriental, abans d'aixecar-se el mur desde l'arribada i ocupació dels rusos hi havia un estat policial.

-Havies d'anar alerta amb el parlar, en criticar, en queixarte perque per un no res, ja eres ditingut, peer això la gent anava fugint del sector oriental de Berlin, per això es va aixecar el mur.

-Com acceptaren l'obertura del mur el berlinesos?

-Amb gran entusiasme, tinguent en compte que el Govern de l'alemanya de la República federal regalava a cada un dels visitants la quantitat de 500 marc. Això va fer que els "hipers", gran magatzems i tendes del Berlin occidental es quedassin sense existencies per la sobtada demanda dels visitants orientals, que venien amb ansies de llibertat pero sobretot amb ganes de comprar aquelles coses que no trobaven en el sector oriental, que eran moltes.

Aquets es la informació testimoni d'una berlinesa, que avui es considera una santjoanera.

Miquel Florit Huguet

Varis

RECEPTES DE CUINA

BALDANA DE ME FARCIDA

Acompanyarem aquest plat amb una "jardinera".

S'ha de menester: Per omplir: 100 grs. de pernil dolç, 50 grs. de cuixot, 150 grs. de panxeta de porc, 1,5 Kgrs. de carn capolada ronyons, dos ous, conyac, "jerez", prebe bo en gra, trufes, pinyons. Pel bres: Ceba, pestenagó, alls, tomàtiga, àpid, porro, vi, oli i llorer. Per la jardinera: Monjetes, cols de Bruseles, xampinyons, cebes, pestenagó, pesols.

Preparació: Una vegada llevats els ossos a la baldana prepararem el que hem de menester per omplir-la. Tallarem el pernil dolç i el cuixot en trinxes al igual que la panxeta; hi posam tots els altres ingredients, hi afegim sal i es mescla tot.

Omplim la baldana i la cordam i ho pasam dins la rostidora on ja hi haurem posat tots els ingredients del bres tallats i amb oli i vi. Courà aproximadament dues hores, la primera hora pot coure embolicat amb paper d'alumini després el retirarem.

Mentres la carn es cou prepararem la jardinera: unes verdures es poden fregir i les altres bollir, així noltros fregim la patata i el prebe vermell i la resta ho bollim. Podrem acompanyar aquest plat amb una saisa espanyola.

CANELONS

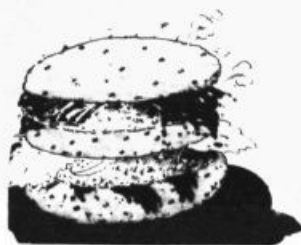
S'ha de menester: Carn capolada, canelons, farina, pestenagó, ceba, àpid, foigràs, llet, nou moscada, vi blanc.

Preparació: Començarem posant a bullir els canelons, els hi tirarem d'un amb un perquè no quedin aferrat, hi posarem oli i sal.

A continuació fregirem la carn picada i afegirem el pestenagó i després la ceba, l'àpid, vi blanc i sal; ara afegirem un poc de farina, un tassó de llet i el foigràs.

Per la beixamel encalentirem primer la llet i sofregirem amb mantega i oli la ceba, posam nou moscada i anam afegint farina remenant tot el temps, afegim també la llet i hi posarem sal.

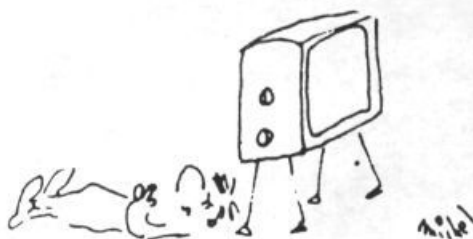
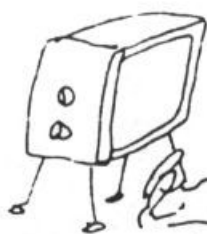
Omplim els canelons i els posam dins una safata que haurem untat amb mantega i galleta picada perquè no s'aferrin, els recobrirem amb la salsa beixamel i posam formatge ratllat que fondrem al forn.

Varis

Les taules fan una "U";
els "jonquers" vanten les-
amb bona gana i paraules, taules
amb bon rostre cadascú.
la conversa va sadolla.
Un temps en que tot trontolla,
idees i plans tenim,
puix amb cassola o porquim
s'arregla el món i la bolla.
"SES JONQUERES VERES"
de cada dilluns a ca'n Patena.
Sa Pobla.

Humor

DE PER LA VILA

SANT ANTONI

Com cada any, la festa de Sant Antoni a Sant Joan és molt popular, però enguany pareix esser que la cosa de fer fogarons ha refredat un poc ja que només n'hi havia una dotzena.

Tota la nit del 16 és festa, i la gent canta cançons del Sant. La ximbomba sona trista deia la gent, i és que en tants pocs fogarons no pot sonar alegre mai!. Els quints/es celebren aquesta nit convidant a beure a la gent que va a visitar-los, també a cada fogueró conviden a la gent, en poques paraules, tothom beu del pot i menja de la taula de pobres condemnats a pagar. La gent sol anar més contenta que de costum no perquè el foc acompanyi, sino perquè la botella acompanya.

Al Centre Cultural, hi havia la tercera edat i una edat que no era tan tercera. Tothom menjava

i bevia, i cantava. També en aquest mateix local hi va haver un concurs de cançons de Sant Antoni, allà on la ximbomba anava davant. Els guanyadors s'en dugueren una copa per hom, i tothom va estar content.

El dia després...dia de la festa del Sant...

El dematí res de res i l'horabaixa ben poca cosa. Les beneïdes varen esser d'allò més pobre, perquè de cada any en aquest poble anam a menys, quatre cans, dues perdius, dos conills, dos moixos, i poca cosa més aquest any el Sant va tenir oportunitat de beneïr. De les carroces val més ni tan sols parlar-ne perquè sino hagués estat pels quints/es no hi hagués hagut res. Encara el més espectacular va esser l'amollada de coloms de l'amo Belaguer, que va esser realment in.

Després de les beneïdes de carroces i d'animals es va celebrar la missa en honor del Sant. I d'aquesta festa no vos puc contar res més degut a que no hi ha res més per contar-vos.

Aquest any les carroces foren fetes totes pels quints d'aquest any.

DE PER LA VILA

Les quatre
carrosses
voltaven
entorn al
tema;
Sant Anto-
ni amb
els dimo-
nis, que
l'encaixa-
ven.

Campanya de Normalització Lingüística

Els Presidents del Govern de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consell Insular de Menorca i del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i el Batle de Palma

COMUNIQUEN a tots els ciutadans que el dia 18 d'octubre de 1989 firmaren un Acord Institucional pel qual es comprometen a intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, a coordinar les seves accions en una Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears i a fer una crida conjunta a la participació dels Ajuntaments de les Illes Balears que vulguin adherir-s'hi.

En virtut d'aquest acord,

CONVOQUEN els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer tots plegats un esforç per donar impuls al recobriment de la llengua pròpia de les Illes Balears com a instrument normal de comunicació de la seva societat.

VOLEN il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització lingüística de la nostra Comunitat, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

DEMANEN el suport i la col·laboració de tots a la Campanya de Normalització Lingüística que es durà a terme amb el patrocini conjunt de totes les Institucions.

Adreça provisional: Obra Cultural Balear, C/ Impremta, 1
Tels. 72 32 99 - 71 48 57 Fax: 71 93 85 07001 Palma de Mallorca

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIO A LA REVISTA SANT JOAN

Nom i cognoms:.....

Carrer:..... Núm:.....

Població:..... Codi Postal.....

Firma

CENTRE CULTURAL DE SANT JOAN

HOSPITAL FAMILIAR

BENDATGES.

Les benes són tires, cintes o bandes confeccionades amb diversos materials i que s'utilitzen per embolicar o subjectar una part o membre del cos. Poden ésser de tela, gassa, li, cotó, guix, cel·lulosa, adhesives, de crepè elàstic o, en casos d'urgència, de qualsevol tipus de tela.

Segons la zona que es vulgui embentar s'empran benes de distintes amplades o longituds. Així, les benes de cinc centímetres d'amplada s'utilitzen pels dits; les de set centímetres, per les mans, colze, peu, cama, genoll, etc.; i les de deu centímetres, per la cuixa, l'espatlla i tronc.

L'emprament d'un tipus o un altre de bena depèn, com és lògic, de les característiques de la lesió i dels efectes que es desitgen obtenir. Pel general, les benes són d'un sol ús, com les de gassa o cotó, que es retiren una vegada utilitzades. Pel contrari, les de la tela es renten i planxen, una vegada enruidillades, es conserven per aplicacions posteriors.

Per la seva part, els bendatges són lligadures que es fan amb les benes i s'empen amb distintes finalitats. Entre les seves funcions més importants es troben les següents: evitar moviments en zones del cos en que la curació requereixi repòs absolut; control d'hemorràgies; com a suport adicional d'una articulació debilitada; per la protecció i subjectió d'apòsits de cures; com a medi de comprensió per reduir o evitar inflades; per subjectar una fèrula; com a protecció durant el transport d'accidentats; per prevenir infeccions o absorbir la sang o el pus de les ferides, etc.

Els bendatges constitueixen una part essencial dels primers auxilis, i són precisos en moltes situacions, tant cotidianes com d'urgència. Com és lògic, existeixen

molts tipus de bendatges, i s'ha d'escollir amb exactitud el més apropiat en cada situació i segons la finalitat a que es destini.

Principis generals per efectuar un bendatge.

Una bona tècnica s'adquireix amb la pràctica.

No deixar el bendatge fluix, però tampoc excessivament fort.

Si es tracta d'embentar un membre, o una articulació, aplicar la bena mantenint la zona en la seva posició funcional, és a dir, en la que resulti més còmoda per el transport de la persona lesionada, o perquè es desenvolupi millor en la seva vida quotidiana.

En els bendatges de braços o cames han de quedar descobertes les puntes dels dits de les mans i dels peus, ja que en ells es manifesta amb major evidència si el bendatge exerceix sobre el membre de que es tracta la pressió més adequada.

Evitar que l'inici de la primera volta de la bena i el final de la darrera es trobin damunt les ferides.

Si un bendatge s'afluixa amb el temps, basta banyar-lo amb aigua esterilitzada perquè s'enculli i es subjecti bé de nou.

Al donar voltes a les benes s'ha de procurar que siguin atapiades, així com en doblegar la bena varies vegades damunt ella mateixa perquè el bendatge s'aferri perfectament a la zona afectada i sigui resistent.

Embentar de dreta a esquerra.

El final del bendatge es pot fixar amb esparadrap.

La bena ha d'estar completament seca, perquè si està humida a l'efectuar el bendatge, quedarà massa forta.

Abans d'embentar una ferida s'ha d'aplicar damunt aquesta un apòsit estèril que la cubresqui totalment.

No s'han d'embentar zones que requereixi una observació permanent.

HISTORIA DE MALLORCA

De les drassanes mallorquines sortien continues embarcacions, que s'anaven incorporant a la florent activitat comercial, fins al punt d'arribar a rivalitzar amb Catalunya, especialment amb les relacions amb els ports nord-africans. Entre el trafec català i mallorquí s'establí un difícil equilibri fins que s'inicia la decadència illenca, poc temps després que Pere el Cerimoniós reincorporés; allorça a la Corona Catalano-Aragonesa.

Es remarcable la manca d'activitats industrials paral·leles a les mercantils, puix únicament arriba a florir a Ciutat una artesanía de teixits de llana capaç de produir per a l'exportació.

--La Part Forana neix ofegada pel domini de Ciutat.

A partir de l'any 1300, Jaume II va donar un poderós impuls a la repoblació de la part forana tot emprenent un important pla d'urbanització que potencià i regulà el creixement d'algunes viles, d'entre les quals se'n solen esmentar onze: Felanitx, Santanyí, Lluçmajor, Algaida, Petra, Binissalem, Porreres, Sineu, Campos, Sa Pobla d'Huyalfàs i Manacor.

Els ressorts del poder, però, es mantenien concentrats a Ciutat, on habitaven els terratinents, els mercaders, i els representants de les jurisdiccions religioses i polítiques. En el Gran i General Consell, organisme suprem de l'Administració, del qual els jurats eren els executors, sempre hi hagué preponderància ciutadana.

Tant la prosperitat comercial com la colonització de nous territoris, varen afavorir el desenvolupament de la població. Així, sobre l'any 1329, l'illa aconseguí unes xifres d'habitants-entre 50 mil i 60 mil- que no repetiran fins a finals del segle XVI; encara que les pestes no cessaren de fer estralls, intervenint poderosament en les fluctuacions demogràfiques.

L'Art en el Regne de Mallorca

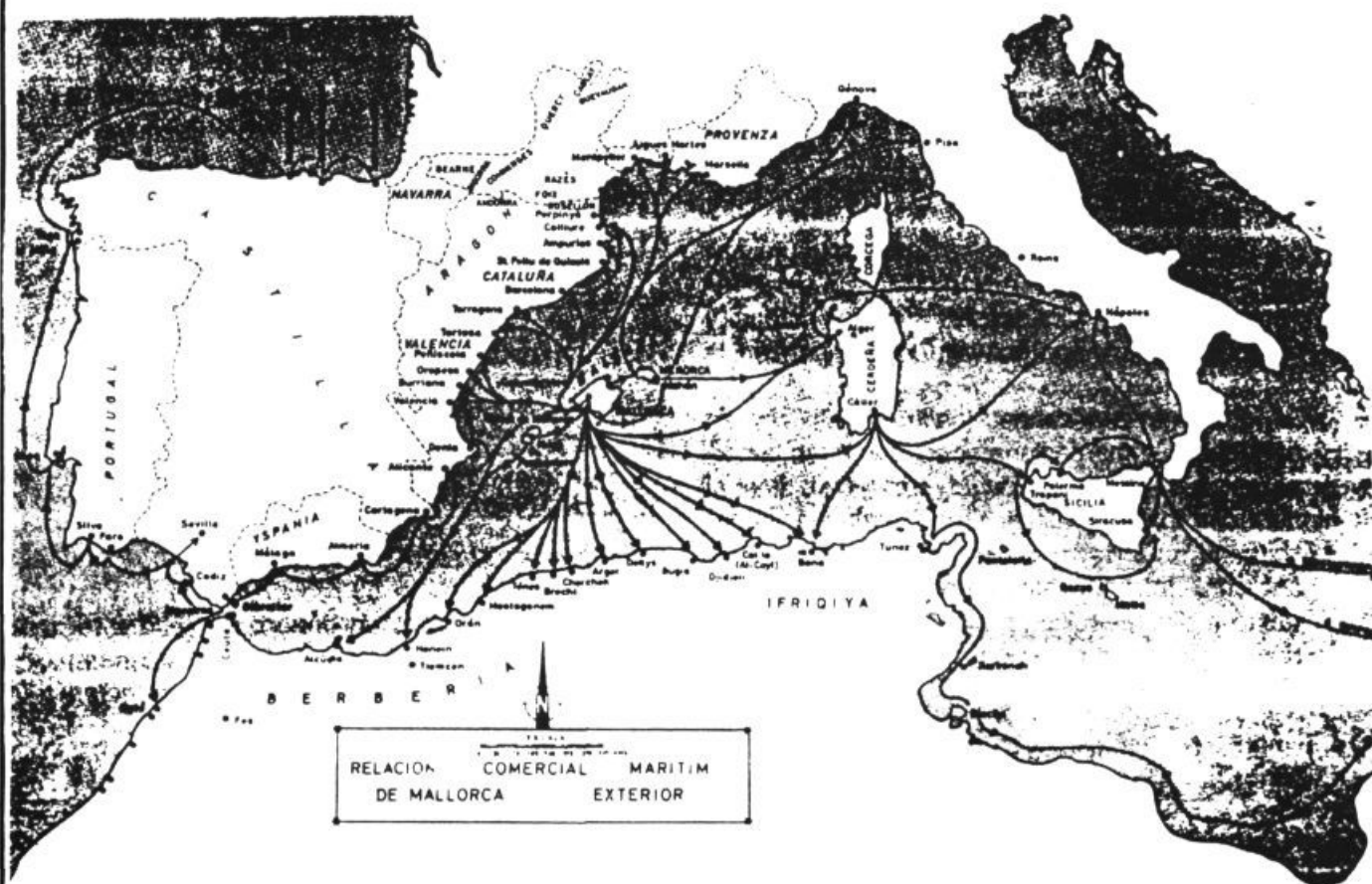
--Els antecedents del gòtic religiós.

Les mostres més primerenques de l'arquitectura religiosa són obra dels anomenats ordres mendicants -franciscans i dominics- i s'inspiren en les tradicions de l'arquitectura monàstica.

Durant la primera meitat del segle XIII els frares mendicants edifiquen esglésies d'una sola nau rectangular, tapades amb un embigat de doble vessant que descansa sobre arcs diafragmes. Entre els escassos vestigis d'aquestes edificacions cal citar la primitiva església dels franciscans, que l'any 1279 passà a mans de les religioses de Santa Margalida, i l'església de les religioses de Santa Clara, ambdues a Ciutat.

També les primeres esglésies parroquials rurals, edificades per les noves comunitat de colons, responen a aquest senzill model introduït per les ordres mendicants, encara que la majoria han sofert tantes transformacions que a penes queden indicis del seu primitiu caràcter. Es tracta de La Sang de Muro, Sant Miquel de Campanet, Santa Anna d'Alcúdia, Sant Blai de Campos, Castellitx d'Algaida, El Raser de Santanyí, Santa Magdalena del Puig d'Inca, Santa Llúcia de Manacor i Sant Pere d'Escorca, segurament la menys desfigurada.

Història De Mallorca

-Aparició del gòtic religiós

A partir de la segona meitat del segle XIII tant els franciscans com els dominics senten la necessitat de crear nou edificis que els permetien d'harmonitzar els requisits de la vida monàstica amb la predicació pública. Aleshores sorgeix el model d'església gòtica que contrasta amb les anteriors a causa de la seva altura i grandària. Són d'una sola nau, amb capelles laterals entre els contraforts, absis poligonal i volta de creuer.

En aquest estil correspon l'església dels dominics -destruïda el segle passat- i l'actual de Sant Francesc, que no es cobrí de voltes ogivals fins el tercer quart del segle XIV i fou sotmesa

després a importants transformacions. Esta adossada a un bellíssim claustre gòtic que va servir de model als altres claustres catalans d'aquest mateix estil.

Durant la meitat del segle XIV es començaren a contruir a Ciutat una sèrie d'esglésies parroquials, en els quals es reproduïa l'estructura de les esglésies gòtiques conventuals. Ens referim a les parroquies de Sant Jaume, Santa Creu, Sant Miquel, i Sant Nicolau, algunes edificades sobre antigues mesquites, que han arribat als nostres dies afectades per transformacions múltiples.

Una sola parroquia malloquina, la de Santa Eulàlia, iniciada a la darreria del segle XIII, es va edificar sobre una planta de tres naus.

TEMPS D'ESPLAI

CAPACITAT VISUAL (Trobar la peça que sobra)

JEROGLIFIC

Què es va
rompre el
gall?

PROBLEMA MATEMÀTIC

	+		-		=2
-	■	+	■	-	■
	x	1	-		=2
+	■	-	■	-	■
	x		+		=4
=5	■	=6	■	=1	■

